

P.T. Barnum

Umění zbohatnout aneb Zlatá pravidla vydělávání peněz

UMĚNÍ ZBOHATNOUT

ANEB

ZLATÁ PRAVIDLA VYDĚLÁVÁNÍ PENĚZ

P.T. BARNUM

Meisterkoch, 2025, Praha

Z originálu:

The Art of Money Getting; Or, Golden Rules for Making
Money, 1880

Copyright© Barnum, 2025

Všechna práva vyhrazena

Rozsah: 55 stran

Vydání: první

Vydal: Meisterkoch, Praha, 2025

ISBN: 978-80-88513-06-3 (PDF)

PŘEDMLUVA

Ve Spojených státech není pro zdravé lidi vůbec obtížné vydělat peníze. V této zemi je otevřeno tolik cest k úspěchu, tolik povolání, která nejsou přeplněná, že každý člověk obojího pohlaví, který je ochoten vykonávat jakékoli slušné povolání, které se nabízí, může najít lukrativní zaměstnání.

Ti, kdo si skutečně přejí dosáhnout nezávislosti, se jen musí rozhodnout a osvojit si vhodné postupy a prostředky, stejně jako to dělají v případě jakéhokoli jiného cíle, kterého chtějí dosáhnout, a úspěch je snadno dosažitelný.

Ať už je však vydělávání peněz jakkoli snadné, nepochybuji, že mnozí z mých posluchačů budou souhlasit, že nejtěžší na světě je si je udržet. Cesta k bohatství je, jak pravdivě říká dr. Franklin, "stejně jednoduchá jako cesta k mlýnu". Spočívá jednoduše v tom, abychom vydávali méně, než vyděláváme; to se zdá být velmi jednoduché. Pan Micawber, jedna z těch št'astných postav geniálního Dickense, to vystihl jasně, když řekl, že mít roční příjem dvacet liber ročně a utratit dvacet liber a šest pencí znamená být nejnešťastnějším z lidí; zatímco mít příjem dvacet liber a utratit jen devatenáct liber a šest pencí znamená být nejšťastnějším ze smrtelníků.

Mnozí z mých čtenářů si možná řeknou: "my tomu rozumíme: to je šetření, a víme, že šetření je bohatství." Přesto si dovolím tvrdit, že z chyb v tomto bodě vyplývá možná více případů neúspěchu než téměř v jakémkoli jiném.

Faktem je, že mnoho lidí si myslí, že ekonomice rozumí, ačkoli tomu tak ve skutečnosti není.

Skutečná hospodárnost je chápána špatně a lidé procházejí životem, aniž by správně pochopili princip. Člověk si řekne: "Mám příjem tolik a tolik a tady je můj souseď, který má totéž; přesto se každý rok dostane o něco napřed a já se propadávám; proč tomu tak je? Víím přece o hospodaření všechno." Myslí si tak, že to ví, ale neví.

Jsou lidé, kteří si myslí, že hospodárnost spočívá v tom, že šetří na nekvalitním jídle, kupují prošlé potraviny a odřezávají plesnivějící okraje, ošidí někoho o pár drobných a dělají podobné drobné špinavé věci. Úspornost nespočívá v podlosti. Neštěstím také je, že tato třída lidí svou hospodárnost uplatňuje pouze v jednom směru. Domnívají se, že jsou úžasně hospodární, když ušetří půl penny tam, kde by měli utratit dvě, a současně si myslí, že si díky tomu mohou dovolit plýtvat v jiných směrech.

Tuto falešnou konotaci lze často pozorovat u lidí z obchodu. Najdete dobré obchodníky, kteří si schovávají všechny staré obálky a útržky a za nic na světě by neroztrhali nový list papíru, kdyby se tomu mohli vyhnout. To je všechno velmi dobře; mohou tak ušetřit pět nebo deset dolarů ročně, ale když jsou tak úsporní, myslí si, že si mohou dovolit plýtvat časem a třeba pořádat drahé večírky. To je názorná ukázka toho, co říká dr. Franklin: "šetřit u kohoutku a plýtvat u díry". Punch, když mluví o této třídě lidí s "jedním nápadem", říká, že "jsou jako člověk, který koupí k večeři pro svou rodinu slanečka za penny a pak si najme kočár, aby ho odvezl domů". Nikdy jsem nepoznal člověka, který uspěl, když praktikoval tento druh hospodárnosti.

Skutečná hospodárnost spočívá v tom, že příjmy vždy převyšují výdaje. Pokud je to možné, noste staré oblečení o

něco déle, obejděte se bez nových rukavic, opravte staré šaty, žijte z obyčejného jídla, aby za všech okolností, pokud nedojde k nějaké nepředvídatelné nehodě, zůstala rezerva ve prospěch příjmů. Penny sem a dolar tam, uložený na úrok, se bude hromadit a tímto způsobem se dosáhne kýženého výsledku.

Možná, že k dosažení této úspornosti je třeba určitého tréninku, ale jakmile si na ni jednou zvyknete, zjistíte, že racionální spoření přináší větší uspokojení než iracionální utrácení. Zde je recept, který doporučuji: Zjistil jsem, že funguje jako vynikající lék na rozhazovačnost a zejména na chybné hospodaření: Když zjistíte, že na konci roku nemáte žádný přebytek, a přitom máte dobré příjmy, doporučuji vám, abyste si vzali několik listů papíru, vytvořili z nich knihu a zapsali si do ní každý výdaj. Zapisujte je každý den nebo týden do dvou sloupců, jeden s nadpisem "nezbytné potřeby" a druhý s nadpisem "luxus", a zjistíte, že ten druhý sloupec bude dvojnásobný, trojnásobný a často i desetinásobný než ten první. Skutečně životní pohodlí stojí jen malou část toho, co si většina z nás může vydělat. Dr. Franklin říká, že "jsou to oči druhých, a ne naše vlastní oči, které nás ničí. Kdyby byl celý svět slepý, kromě mě samotného, nezáleželo by mi na novém pěkném oblečení ani nábytku." Právě strach z toho, co by mohla říct paní Grundyová, drží nosy mnoha ctihodných rodin nahoře. V Americe mnoho lidí rádo opakuje "všichni jsme svobodní a rovni", ale to je velký omyl.

To, že se rodíme "svobodní a rovni", je v jednom smyslu slavná pravda, přesto se nerodíme všichni stejně bohatí a nikdy nebudeme. Někdo si může říci: "Je tu člověk, který má příjem padesát tisíc dolarů ročně, zatímco já mám jen tisíc dolarů; znal jsem toho člověka, když byl chudý jako já; teď je bohatý a myslí si, že je lepší než já; ukážu mu, že jsem stejně

dobrý jako on; půjdu a koupím si koně a kočár; ne, to nemohu, ale půjdu, najmu si ho a budu dnes odpoledne jezdit po stejné silnici jako on, a tak mu dokážu, že jsem stejně dobrý jako on."

Příteli, nemusíte se s tím namáhat; můžete snadno dokázat, že jste "stejně dobrý jako on"; stačí, když se budete chovat stejně dobře jako on; i když nemůžete nikoho přesvědčit, že jste bohatý jako on. Kromě toho, budete-li se takhle "naparovat", přidávat ztrátu času a utrácet peníze, vaše ubohá žena si bude muset doma otírat prsty a kupovat si čaj po dvou uncích a všechno ostatní úměrně tomu, abyste mohl udržovat "zdání". Na druhou stranu může paní Smithová říct, že její sousedka si vzala Johnsona kvůli penězům a "všichni to říkají". Má pěkný šátek z velbloudí srsti za tisíc dolarů a přiměje tak Smithovou, aby si pořídila jeho napodobeninu, a v kostele si sedne do lavice hned vedle sousedky, aby dokázala, že je jí rovna.

Má dobrá žena, ve světě se neprosadíš, pokud tě takto povede tvá ješitnost a závist. V této zemi, kde věříme, že by měla vládnout většina, tuto zásadu ignorujeme, pokud jde o módu, a necháváme hrstku lidí, kteří si říkají aristokracie, aby nám předváděla falešný standard dokonalosti, a ve snaze se tomuto standardu vyrovnat se neustále udržujeme v chudobě; celou dobu se okopáváme kvůli vnějšímu zdání.

Oč moudřejší je být "zákonem sami sobě" a říci si: "Budeme regulovat své výdaje podle svých příjmů a něco si odkládat na horší časy." To je pro nás mnohem důležitější. Lidé by měli být v otázce získávání peněz stejně rozumní jako v jiných věcech. Podobné příčiny vyvolávají podobné následky. Nemůžete nashromáždit jmění tím, že se vydáte cestou, která vede k chudobě. Není třeba proroka, aby nám říkal, že ti, kdo žijí plně podle svých možností, aniž by při